

Po studiach wracamy na Powiśle?

Młodzieżowa Grupa
Działania w Sztumie

Przedstawiciele młodzieży dyskutowali czy warto wrócić na Powiśle po ukończeniu studiów.

Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie i Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych w ramach projektu "Młodzieżowa Agora Pomorza" zorganizowali debatę oksfordzką. Młodzież z terenu Powiśla dyskutowała nad tezą: Warto wrócić na Powiśle po ukończeniu studiów.

Powyższą debatę prowadził **Krzysztof Zdziennicki** (marszałek debaty), wspólnie z **prof. Witoldem Toczyskim** (sekretarzem debaty). Strona propozycji broniła tezy i przekonywała młodzież, aby wracała na Powiśle. Argumentowała to m.in. tym, że właśnie osoby młode mogą wpływać na rozwój regionu. Z kolei strona opozycji przeczyła tezie, gdyż według niej większe aglomeracje miejskie dają większą możliwość samorozwoju. Przeważały również argumenty ekonomiczne tj. wysokie bezrobocie oraz niższe zarobki. Głos zabrała również publiczność, która przedstawiła własne zdanie n.t. dyskutowanej tezy.

Mówcami broniącymi tezy byli: **Mateusz Kaźmierczak** (student AWFIS Gdańsk), **Rafał Chrzanowski** (S"MD" Kwidzyn), **Aleksandra Olszewska** (MRPS) i **Joanna Dulcka** (MRPS, MGD). Z kolei stronę opozycji reprezentowali: **Katarzyna Malkiewicz** (Gimnazjum w Sztumie), **Dawid Trybański** (MGD), **Kasper Tylicki** (S"MD" Malbork") oraz **Wawrzyniec Mocny** (absolwent politologii, od kilku miesięcy mieszkaniec Sztumu, MGD).

Publiczność również mogła uczestniczyć w debacie poprzez głosowania n.t. tezy. W pierwszym głosowaniu uczestnicy zdecydowali, że nie warto wracać do ich "Małej Ojczyzny". Warto podkreślić, że argumentacja strony propozycji trafiła do sztumskiej młodzieży, która zmieniła zdanie i w drugim głosowaniu w znacznej przewadze opowiedziała się za powrotem na Powiśle. Wybrano także najlepszego mówcę, którym została **Joanna Dulcka**, reprezentantka strony propozycji.

**Kawiarenka
Obywatelska –
rozwój turystyczny
gminy Sztum**

str. 2

**Konkurs o Tra-
dycji szlacheckiej
na Powiślu**

str. 2

Zbiórki Krwi

str. 3

**Spotkanie
noworoczne
III sektora**

str. 3

**Pomorskie Forum
Inicjatyw
Pozarządowych**

str. 4

**Podsumowanie
akcji „Szlachetna
Paczka”**

str. 5

**Ciekawostki
z historii ziemi
sztumskiej**

str. 6

Kawiarenka Obywatelska – rozwój turystyczny gminy Sztum

Dyskusję o przyszłością sztumskiego zamku moderował **Krzysztof Zdziennicki**.

Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie wspólnie z Młodzieżową Radą Powiatu Sztumskiego zorganizowały konsultacje społeczne na temat rozwoju turystycznego gminy. Spotkanie to nie było typową debatą, w której uczestniczyć mogłaby część przybyłych mieszkańców. -Postanowiliśmy włączyć do dyskusji wszystkich uczestników, dlatego zorganizowaliśmy kawiarenkę obywatelską. Warto również podkreślić, że wydarzenie zapoczątkowało nasze prace nad stworzeniem strategii rozwoju turystycznego gminy Sztum - mówi Krzysztof Zdziennicki.

Mieszkańcy gminy pracowali w trzech grupach dyskusyjnych pod okiem moderatorów, którymi byli: **Ewa Cylka, Joanna Dulski** i **Krzysztof Zdziennicki**. Nad przebiegiem wydarzenia czuwały przedstawicielki Pracowni Zrównoważonego Rozwoju z Torunia: **Dorota Michalska** i **Joanna Suchomska**. Poruszane były tematy związane z kierunkami rozwoju turystyki, promocją turystyczną gminy oraz zagospodarowaniem sztumskiego zamku. W trzech rundach, każdy mógł wypowiedzieć się na temat poruszanych kwestii. Na koniec moderatorzy podsumowali spotkanie.

Sztumskie Centrum Informacji Europejskiej

Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie oraz Młodzieżowa Rada Powiatu Sztumskiego prowadzą wspólnie Sztumskie Centrum informacji Europejskiej. Istnieje ono IV 2012r. Zachęcamy do kontaktu: **biuro.scie@gmail.com**, a także polubienia fanpage'a SCIE na facebooku.

Powiatowy Konkurs Historyczny "Tradycja szlachecka na Powiślu"

Uczestnicy konkursu wraz z opiekunami przed tzw. **Dworkiem Żeromskiego** w Zajezierzu.

Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie wspólnie z Towarzystwem Miłośników Ziemi Sztumskiej 17 grudnia 2014 r. zorganizowali Powiatowy Konkurs Historyczny "Tradycja szlachecka na Powiślu". Udział w nim brała młodzież gimnazjalna ze szkół z terenu powiatu sztumskiego. Uczestnicy zmagali się z czterostronicowym testem.

Następnie uczniowie wraz z opiekunami udali się na wycieczkę krajoznawczą: szlakiem nekropoli i dworów szlacheckich, którą poprowadził regionalista **Andrzej Lubiński**. Zwiedzono dworki rodziny Donimirskich w Zajezierzu, Czerninie i Ramzach oraz cmentarz w Postolinie gdzie są pochowani przedstawiciele powyższego rodu.

Ostatnią oficjalną częścią było podsumowanie konkursu oraz wręczenie nagród dla pierwszych trzech laureatów oraz nagród pocieszenia dla pozostałych uczestników. I miejsce zajęła **Sandra Czechowska** z Gimnazjum nr 1 w Sztumie, II miejsce zdobył **Bartosz Grzywiński** z Gimnazjum w Starym Targu, a III miejsce przypadło **Sebastianowi Wojnowskiemu**, również uczniowi starotarskiego gimnazjum.

Patronat medialny nad wydarzeniem sprawował Kwartałnik Społeczno-Kulturalny Dolnego Powiśla i Żuław "Prowincja". *Należy również dodać, że konkurs stanowił część projektu pt. "Szlakiem pałaców i dworów szlacheckich na Powiślu", który otrzymał dofinansowanie w postaci minigrantu w ramach programu Akumulator Społeczny ze środków MPiPS Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich..*

Spotkanie noworoczne

Życzenia noworoczne złożyli przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Kilka sztumskich organizacji, Młodzieżowa Grupa Działania, KGW Czernin, Stowarzyszenia: Przyjaciele Dzieci, Aktywny Czernin i Dar Serca, 29 grudnia 2014 r. wspólnie zorganizowali spotkanie noworoczne organizacji pozarządowych (odbyło się ono dzięki finansowaniu ze środków MPiPS z Programu Fundusz inicjatyw Obywatelskich w ramach Świątecznej Akcji "W sieci NGO" organizowanej przez Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej). Udział w nich wzięli działacze społeczni oraz zaproszeni goście.

Spotkanie było okazją do podsumowania 2014 r. oraz wyznaczenia perspektyw. Z tego powodu **Piotr Stec** z Fundacji Mapa Obywatelska z Kwidzyna przedstawił prezentację o działalności Centrum Organizacji Pozarządowych. Poinformował o możliwości wsparcia oraz zachęcał do szerszej współpracy.

Uczestnicy wspólnie zaśpiewali kolędy, a organizatorzy złożyli najserdeczniejsze życzenia noworoczne. Ostatnim punktem spotkania były kularowe rozmowy przy cateringu.

Podziel się 1 % z Darem Serca

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym
82-400 Sztum
ul. Reja 12
tel. 55 277 92 34
KRS 0000127529
www.darsztum.pl

Zbiórki Krwi w Sztumie

2014/2015

Przypominamy, że cyklicznie do Sztumu przyjeżdża Krwiobus Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa z Gdańska, gdzie pod opieką personelu medycznego można oddać krew. W 2014 r. Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie przy współpracy ze Starostwem Powiatowym w Sztumie zorganizowała cztery zbiórki krwi. W 2015 r. akcja będzie kontynuowana. Najbliższa zbiórka krwi 25 II 2015 r. w godz. 9.00-13.00 przed Starostwem Powiatowym w Sztumie. Warto podkreślić, że akcję wspierają wolontariusze z Zespołu Szkół im. Jana Kasprzowicza w Sztumie.

Turniej Debat Oksfordzkich

Zachęcamy uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu sztumskiego i malborskiego do wzięcia udziału w turnieju Debat Oksfordzkich, który organizuje malborskie koło S"MD" przy współpracy z Młodzieżową Grupą Działania. Turniej odbędzie się w dwóch etapach: 28 marca – eliminacje, a 30 marca – finał. Na zgłoszenia czekamy do 5 marca. Zwycięska drużyna weźmie udział w etapie wojewódzkim oraz zostanie zaproszona na wyjazd studyjny do Senatu RP. Z kolei trzy najlepsze drużyny mogą liczyć na atrakcyjne nagrody rzeczowe. Patronat honorowy nad turniejem objęli: Jarosław Wałęsa – Poseł do Parlamentu Europejskiego, Jerzy Kozdroń – Poseł na Sejm RP i Leszek Czarnobaj – Senator RP.

Więcej informacji oraz regulamin na stronie: www.mgdsztum.blogspot.com.

Powiatowy Konkurs Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym

Zachęcamy do wzięcia udziału w Powiatowym Konkursie Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym, który odbędzie się 16 III. Szczegóły na stronie: www.mgdsztum.blogspot.com.

Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie

www.mgdsztum.blogspot.com

Polub nas na facebooku www.facebook.com/mgdsztum

Obserwuj na twitterze www.twitter.com/MGD_Sztum

mgdsztum@gmail.com

Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie

została założona przez aktywną młodzież z terenu powiatu sztumskiego, aby działać na rzecz lokalnej społeczności. Naszym celem jest działanie na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Dzięki MGD możemy się samorealizować oraz pomagać innym.

Osoby chcące otrzymywać newsletter MGD wystarczy, że wyślą e-mail na adres mgdsztum@gmail.com o treści "zamawiam newsletter", a w tytule wpiszą newsletter.

Pomorskie Forum Inicjatyw Pozarządowych

Obrady Pomorskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych.

Nadzwyczajnie Pomorskie Forum Inicjatyw Pozarządowych odbyło się w tym roku w dniach od 27 do 28 czerwca 2014 r. we Wieżycy. Stowarzyszenie "Młodzieżowa Grupa Działania" w Sztumie reprezentował **Krzysztof Zdziennicki**. Celem tegorocznego PFIP-u była dyskusja na temat rozwoju tzw. III sektora. Przedstawiciele stowarzyszeń i fundacji z Pomorza analizowali możliwość rozliczania dotacji przez rezultaty, a nie jak dotychczas przez faktury i inne dokumenty. Ponadto poruszano kwestie powołania Ogólnopolskiej Rady Organizacji Pozarządowych.

Kongres Młodych w Szemudzie

Ciekawą inicjatywą był I Kongres Młodych, który zorganizowało Stowarzyszenie "Młodzi dla Regionu" z Szemudu. Inicjatorem wydarzenia był **Tomasz Krauz**, który chce zintegrować, a także zachęcić osoby młode do działania na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Kongres odbył się w sobotę 28 czerwca 2014 r. w miejscowej bibliotece. Na zaproszenie organizatorów w spotkaniu uczestniczył również **Krzysztof Zdziennicki** - Przewodniczący MGD, który podzielił się sztumskimi doświadczeniami w działalności społecznej.

Forum III Sektora w Kwidzynie

W Kwidzynie odbyło się Nadwiślańskie Forum III sektora. Na wydarzenie organizowane przez Fundację M.A.P.A. Obywatelska zostali zaproszeni przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu nadwiślańskiej części woj. Pomorskiego tj. powiatu kwidzyńskiego, malborskiego, nowodworskiego, sztumskiego i tczewskiego. W siedmiodziesiętnym forum uczestniczyło ok 50 osób z różnych fundacji i stowarzyszeń, w tym przedstawiciele MGD.

Konferencja „Krok naprzód” w Gdańsku

W konferencji uczestniczyła młodzież z różnych części województwa pomorskiego.

Ciekawe wydarzenie dla liderów młodzieżowych zorganizowała w Gdańsku Polska Rada Organizacji Młodzieżowych przy pomocy gdańskiego Stowarzyszenia „Morena”. Była to konferencja pt „Krok naprzód” pod hasłem „Od rekomendacji do implementacji, czyli nic o młodych bez udziału młodych”. Brali w niej udział przedstawiciele organizacji młodzieżowych. Nie zabrakło również przedstawiciela Młodzieżowej Grupy Działania, którą reprezentował **Krzysztof Zdziennicki**. Celem konferencji było przedstawienie wypracowanych rekomendacji w ramach programu „Młodzi w Działaniu”, a także wymiana doświadczeń i nawiązanie współpracy przez środowisko młodzieżowe w regionie pomorskim..

Tydzień Młodych Aktywnych

Po raz drugi Instytut Aktywizacji Społeczeństwa Obywatelskiego, z **Michałem Sikorą** na czele, zorganizował Tydzień Młodych Aktywnych. Było to wyjątkowe ogólnopolskie spotkanie ludzi młodych, którzy dotychczas aktywnie działali w swoich regionach. Druga edycja TMA odbyła się w Koszalinie oraz w Darłowie w dniach 13-18 września 2014 roku. TMA było zorganizowane jako tygodniowa praca kilku grup warsztatowych, z których każda skoncentrowała się na innym aspekcie aktywności. Wsparte doświadczeniem ekspertów, grupy opracowały diagnozy problemów społecznych, uwzględniając wielopłaszczyznowy kontekst i próbując różnorodnych sposobów ich konceptualizacji, a także stworzyły strategie oddolnej zmiany społecznej. Podczas wydarzenia **Krzysztof Zdziennicki**, który reprezentował MGD. Ponadto przeprowadził warsztaty n.t. samorządu terytorialnego połączone z prezentacją akcji „Masz Głos, Masz Wybór”.

Język esperanto w Sztumie

Monodram pt. Doktor Esperanto przedstawiła Helena Biskup.

W ramach współpracy MGD ze Stowarzyszeniem Europa-Demokracja-Esperanto oraz gościnności ZS im. Jana Kasprówicza w Sztumie we wrześniu prezentowana była wystawa pt. "125 lat języka esperanto". 22 września miał miejsce wernisaż podczas, którego **Helena Biskup** przedstawiła ciekawy, a zarazem wzruszający monodram "Doktor Esperanto". Sztuka przedstawiała historię tegoż języka oraz sylwetkę jego twórcy Ludwika Zamenhofa. Uczestnicy wernisażu zostali również oprowadzeni po wystawie, którą prezentował esperantysta **Edward Kozyra**.

Warto dodać, że przez tydzień odbywał się bezpłatny kurs języka esperanto, w którym wzięli udział mieszkańcy Sztumu i okolic.

Warsztaty fotograficzne

Fotograf S. Lipski udzielał wskazówek fotograficznych.

Młodzieżowa Grupa Działania w Sztumie we współpracy z zakładem fotograficznym Foto Lipski zorganizowała warsztaty fotograficzne przeprowadzone przez **Sławomira Lipskiego**. Rozpoczęły się one krótką prelekcją w Sztumskim Centrum Kultury. Następnie grupa kursantów udała się na Zajeziersze, gdzie p. Lipski udzielił szeregu rad jak można zrobić ciekawe zdjęcia. Jednym z punktów był zabytkowy dworek "Żeromskiego" oraz tzw. "jaszczurcze wzgórze

Szlachetna Paczka

Szlachetną Paczkę przekazali przedstawiciele MGD oraz wolontariusze z Zespołu Szkół w Sztumie.

Młodzieżowa Grupa Działania przyłączyła się do akcji Szlachetna Paczka. Zbiórka trwała dwa tygodnie, a przez ten czas wszyscy pokazaliśmy, że pomaganie jest fajne!

Paczka 13 grudnia 2014 r. trafiła do rodziny z Brus, ich reakcja jest nie do opisania. Daliśmy im w ciężkich chwilach chociaż trochę uśmiechu przed świętami.

Zainicjowana przez MGD akcja spotkała się ze sporym zainteresowaniem i wsparciem mieszkańców Sztumu i okolic. Szczególnie dziękujemy za pomoc Zespołowi Szkół im. Jana Kasprówicza w Sztumie oraz funkcjonariuszom Komendy Powiatowej Policji w Sztumie.

Akcję z ramienia Młodzieżowej Grupy Działania koordynowali **Dawid Szot i Krystian Zdziennicki**.

Wystawa „Tradycja szlachecka na Powiślu”

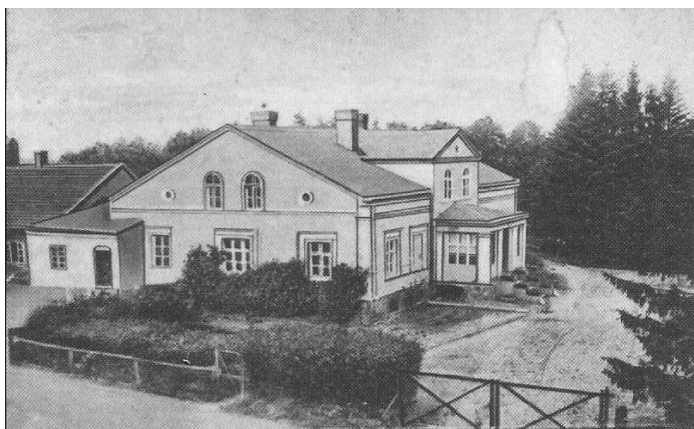
Wystawa w Starostwie Powiatowym w Sztumie.

Wystawa zdjęć pt. „Tradycja szlachecka na Powiślu” prezentowana była w pod koniec grudnia w Starostwie Powiatowym w Sztumie, a w styczniu 2015 r. w Zespole Szkół im. Jana Kasprówicza w Sztumie.

W sztumskim ogólniaku historyk **Andrzej Lubiński** przeprowadził również lekcję dla uczniów o historii ziemiaństwa na Powiślu.

Ramzy Małe – przedwojenny majątek rodziny Donimirskich

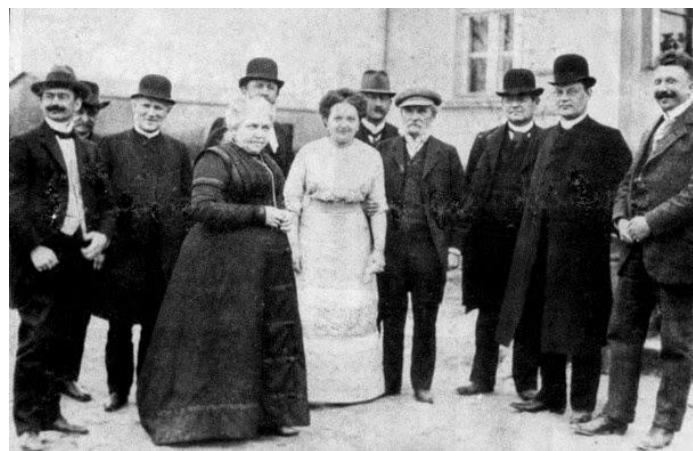
Majątek w Ramzach Małych (pomiędzy Czerninem a Sadłukami) od lat 30-tych XIX wieku należał do rodziny Donimirskich. Początkowo stanowił własność linii czernińskiej. W wyniku transakcji rodzinnej wyodrębniono część majątku na rzecz syna **Teodora Donimirskiego** z Bukowa - **Ludwika**. Przyjęcie majątku dało początek nowej linii rodziny tzw. ram-zińskiej, która zarządzała majątkiem przez 2 pokolenia.

Przedwojenna pocztówka przedstawiająca dworek.

Pierwszymi właścicielami dóbr w Ramzach byli: wspomniany **Ludwik** wraz z żoną **Godzislawą z Łyskowskich**. Małżonkowie wspólnie gospodarowali tam do momentu śmierci Ludwika. Majątek na okres 13 lat w zarząd objął starszy brat zmarłego - **Jan**. Gospodarstwo w 1907 roku przejął prawowity dziedzic **Kazimierz** (jego starszy brat **Włodzimierz** zmarł w wieku 10 lat). Warto podkreślić, że był on wówczas doskonale przygotowany do prowadzenia gospodarstwa, gdyż ukończył rolnictwo na uniwersytecie w Halle oraz odbył praktyki rolnicze w majątkach swoich rodzin w Buchwałdzie (obecnie Bukowie) oraz Łysomicach. Po dwóch latach wziął ślub z **Marią z Rzepnikowskich**, która przez 30 lat wspierała go w prowadzeniu gospodarstwa (mieli osiem dzieci). Razem mieszkali tam do 3 maja 1939 r., gdyż zostali zmuszeni przez władze hitlerowskie do opuszczenia majątku.

Należy dodać, że dwór w Małych Ramzach był niemyłym świadkiem polskiego ruchu narodowego w okresie zaborów

Uczestnicy spotkania założycielskiego Banku Ludowego.

i dwudziestolecia międzywojennego. Dowodem tego mogą być np. rozmowy na temat utworzenia Banku Ludowego w Sztumie z jesieni 1909 roku. Brali w nich udział oprócz członków rodu Donimirskich: **dr Teofil Rzepnikowski** wraz z małżonką oraz **ks. Piotr Wawrzyniak**. W majątku gościło również sporo znamienitych gości, m.in.: kartograf **Eugeniusz Romer**, czy dziennikarz **Melchior Wańkiewicz**, a także wielu innych przedstawicieli nauki i kultury oraz polskich dyplomatów.

Dworek jest obecnie w dobrym stanie, gdyż został niedawno odrestaurowany przez Agencję Nieruchomości Rolnych.